

[Aksel Larsen.]

som ganske vist efterhånden var blevet noget gennemhullet, en tilskudsordning og en låneordning — det var 1946-loven; de har bestået i at få 1946-loven ødelagt og indføre ordningen af 1959, og de har bestået i, at man har ladet renten stige usandsynligt, ladet byggeomkostningerne stige, givet praktisk talt frit slag for grundspekulationen, og i, at man har gennemført statsorganiserede huslejeforhøjelser. Alt dette har ført til den situation, vi befinder os i nu, og om den har vi jo fået tilstrækkelige oplysninger. Jeg har tilladt mig at give en del oplysninger i de taler, jeg har holdt; der er givet andre oplysninger af mit partis boligpolitiske ordfører ved andre lejligheder, og vi har hørt en hel del om det fra den højtærede boligminister og fra det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen.

De veje har altså ikke ført til de resultater man påstår man vil nå til, nemlig at der bliver boliger nok, og at priserne er overkommelige, så at arbejderne ikke skal bruge halvdelen af deres månedsindtægt til at betale husleje med. Det, vi foreslår, er, at samfundet gør en kraftanstrengelse og skaffer den nødvendige kapital, således at finansieringen af boligbyggeriet i løbet af en forholdsvis kort tid, i løbet af en forholdsvis kort årrække, vil blive løftet ud af det almindelige kapitalmarked i dette land. Jeg kan godt forstå, at de, der er tilhængere af den uindskrænkede private ejendomsret, ikke kan affinde sig med noget sådant; men det betyder ikke, at det ikke kan gennemføres, det betyder ikke, at det ikke er gavnligt.

Vi ser sådan på det, at boligbyggeriet i det komplicerede samfund, vi har nu, er en samfundsopgave, og at det bør klares ved samfundets foranstaltning. Dermed mener vi ikke, at man skal have et stort bureaukratisk kontor, som skal ordne alt det dér, men vi mener, at samfundet gennem sin repræsentant, staten — altså ved beslutning af regering og folketing — kan være med til at ordne boligbyggeriets finan-

siering, sådan at det ikke bliver et almindeligt markedsspørgsmål.

Det ærede medlem hr. Hastrup fik antydnet, at socialistisk folkepartis kærlighed til den private ejendomsret er så som så, og det er vel derfor, socialistisk folkeparti er modstander af, at man skulle kunne eje de parcelhuse, der eventuelt kunne bygges med støtte af en boligfond. Jeg tillader mig at sige, at det er noget, vi har indsat i vort forslag, fordi vi ikke ønsker, at disse parcelhuse skulle blive genstand for ny privat spekulation. Men jeg opfatter nu ikke en bolig som omfattet af begrebet privat ejendomsret i almindelig forstand; det er en personlig ejendom, det er en forbrugsgenstand, man ejer. Ved „privat ejendomsret“ forstår vi — og det burde det ærede medlem hr. Hastrup have fattet — eje af produktionsmidler, som er noget helt andet. En bolig er ikke et produktionsmiddel; det er derimod en fabrik, det er et skibsværft, det er et skibsrederi, og det er for den sags skyld også en bank. (*Poul Møller*: Hvad med de store udlejningsejendomme?). De store udlejningsejendomme — det er noget helt andet. Vi er derfor tilhængere af, at staten skaffer sig så stor indflydelse som muligt her; vi tænker os imidlertid ikke, at man sådan med ét slag eller i løbet af en ganske kort årrække kan bringe alt det ind under samfunds kontrol; men hvis vi kan få hånd i hanke med, hvor store boligudgifterne bliver, vil boligudgiften også i de eksisterende private udlejningsejendomme jo sikkert blive reguleret, formodentlig temmelig automatisk.

Indvendinger imod grundideen i vort forslag har det for så vidt været sparsomt med. Ja, man har talt om, at problemet må løses som helhed og det dér, men det hjælper jo ikke, at man kommer med sådanne tale-måder; man må anvise, hvordan det skal ske. Det ærede medlem hr. Hastrup er vel den, der har været mest inde på det, og han har kritiseret vort forslag ved at henvise til, hvad de omtalte organisationers forslag går ud på, og hvad de siger som kommen-